

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 1

Gemeente Den Haag, 9 maart 2022

Locatie:

Videoconferentie

Aanwezig:

Marianne Loof	Voorzitter
Franz Ziegler	Lid
Gus Tielens	Lid
Joris Molenaar	Lid
Philomene van der Vliet	Lid
Wijnand Galema	Lid

Secretaris:

Ilse Castermans

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 9 maart 2022

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 A. Kortekaasplantsoen 125

Wcie 20220309/202200912

Bouwen: het bouwen van een school met kinderdagverblijf, basisonderwijs en sportvoorziening ter plaatse van de te slopen school A. Kortekaasplantsoen 125 en het uitvoeren van werkzaamheden door het aanleggen van een nieuw terrein met installaties.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie was eerder - als beginselplan - positief over de opzet en het ontwerp van de school. Ze waardeert de wijze waarop de architect de intenties van het beginselplan in de uitwerking naar bouwplan overeind heeft weten te houden. Echter, op een drietal onderdelen heeft de commissie nog opmerkingen.

Er is onvoldoende in beeld gebracht wat de zichtbaarheid van de installaties is en ook pleit de commissie voor het beperken van de geluidsoverlast voor omwonenden middels het treffen van geluid-reducerende maatregelen.

De commissie mist nog informatie over de hoogte van de hekwerken en andere overgangen naar en afscheidingen van de omgeving. Ze wijst er op dat deze in de bestaande situatie met hagen zijn ingepakt en vraagt om dat in het nieuwe voorstel ook op een groene wijze vorm te geven.

Het is onduidelijk of de gebogen vormen - van onder andere het aluminium zetwerk - ook gebogen worden uitgevoerd. De commissie pleit voor een consistente uitvoering om het voorgestelde beeld ook waar te kunnen maken, dat ziet zij graag in de stukken bevestigd.

2 Heemskerckstraat 45

Wcie 20220309/202113955

Bouwen (beginselaanvraag): het veranderen van de bedrijfsruimte Heemskerckstraat 45 door het maken van een woning in 3 bouwlagen met een kelder en een autostallingsgarage (begane grond).

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Hoewel er nu meer informatie over de geschiedenis van het pand is gegeven, mist de commissie nog steeds een breder cultuurhistorisch onderzoek en vergelijking met overeenkomstige plekken in de wijk, als typologische verantwoording voor het deels dichtzetten van deze open hoek in de straat.

Karakteristiek voor dit beschermd stadsgezicht vormt het regelmatig stedenbouwkundig patroon van rechte straten als typologie van de grotendeels gesloten bouwblokken. Het onderhavige bouwblok, waarbij de hoek niet met hoge maar met lage bebouwing is dichtgezet, is een vorm van zo'n bouwblok. Kenmerkend hier is ook de veel voorkomende structuur met symmetrische openingen. In het Zeeheldenkwartier met zijn stenige karakter zijn dit soort openingen die licht, lucht en zicht op groen geven, kenmerkend en waardevol.

Hoewel het bestemmingsplan ruimte geeft voor het realiseren van twee bouwlagen, beoordeelt de commissie het deels optrekken van deze hoek als een aantasting van de typologie en de wijze waarop de bouwblokken historische zijn ontwikkeld en daarmee als een aantasting van het beschermd stadsgezicht.

3 Hulshorststraat 12

Wcie 20220309/202116042

Bouwen: het in- en uitwendig veranderen en vergroten van het bedrijfspand Hulshorststraat 12 tot twee bedrijfsruimten en het toevoegen van 2 bouwlagen ten behoeve van 8 appartementen.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie acht het optoppen van de bestaande eenlaagse bebouwing met kap, met twee lagen goed voorstelbaar. Echter, zij beoordeelt het voorstel nog onvoldoende in balans.

Het bestaande gebouwtje kent een bijzondere kwaliteit in zichzelf door zijn asymmetrische opzet en karakteristieke vormgeving zoals de afrondingen rond de poort. Met de architectuur van de bovenbouw wordt aangesloten bij de architectuur zoals die in deze wijk voorkomt: een generieke portiek invulling die zorgvuldig is en consequent is uitgewerkt. Om onder- en bovenbouw op elkaar te laten aansluiten is de bestaande begane grond gewijzigd.

De commissie constateert dat de boven- en onderwereld vanuit de gekozen typologie nog niet goed zijn verbonden. Zo verwijst de entree naar een Haags portiek, maar is het niet door het dichtzetten met deuren. En het asymmetrisch geplaatste - niet met de erkers uitgelijnde - venster is atypisch. Hoewel zorgvuldig in zichzelf, mist de commissie in het voorstel een interne samenhang tussen boven- en onderbouw.

Bovendien kent het voorstel aan de achterzijde een atypische opzet, waarbij het binnenterrein deels wordt overkluisd en het resterende deel wordt ingericht voor parkeren. Dit leidt tot een verschraving van de kwaliteit van het binnen gebied.

4 Koninginnegracht 63 en 64

Wcie 20220309/202118024

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen van het kantoor Koninginnegracht 63 en 64 tot 8 woningen, het wijzigen van de indeling, het wijzigen van de achtergevel en het maken van buitenruimtes.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Eerder heeft de commissie ingestemd met de transformatie van de twee monumentale panden van kantoor naar woningen.

In het voorliggende gewijzigd voorstel wordt de bestaande brandtrap niet langer verwijderd, maar blijft deze als externe vluchtroute behouden, verhoogd en bovendaks doorgetrokken.

De commissie kan niet instemmen met deze wijziging. Door het verhogen en over het dak doortrekken wordt de trap een te prominent element in het gevelbeeld, wat leidt tot een aantasting van het monument en van de cultuurhistorische waarden van het beschermd stadsgezicht. De commissie pleit voor een interne oplossing.

5 Koninginnegracht 63 en 64

Wcie 20220309/202118024

Monument: het veranderen van het kantoor Koninginnegracht 63 en 64 tot 8 woningen, het wijzigen van de indeling, het wijzigen van de achtergevel en het maken van buitenruimtes.

Niet akkoord

Eerder heeft de commissie ingestemd met de transformatie van de twee monumentale panden van kantoor naar woningen.

In het voorliggende gewijzigd voorstel wordt de bestaande brandtrap niet langer verwijderd, maar blijft deze als externe vluchtroute behouden, verhoogd en bovendaks doorgetrokken.

De commissie kan niet instemmen met deze wijziging. Door het verhogen en over het dak doortrekken wordt de trap een te prominent element in het gevelbeeld, wat leidt tot een aantasting van het monument en van de cultuurhistorische waarden van het beschermd stadsgezicht. De commissie pleit voor een interne oplossing.

6 Lichtenbergweg 29 tot en met 111 e.o. (De Schaloen)

Wcie 20220309/202122715

Bouwen: het bouwen van 570 appartementen met 2 onderliggende parkeergarages ter plaatse van de te slopen woningen en winkels Cannenburglaan 242 tot en met 296 en 261 tot en met 287, Hillenraadweg 12 en 20 tot en met 46, Lichtenbergweg 29 tot en met 111, Loevesteinlaan 905 tot en met 993 en 1001 tot en met 1041, Schaloenstraat 2 tot en met 112.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Eerder beoordeelde de commissie het gevelontwerp positief, maar miste zij nog verfijning in het metselwerk, pleitte zij voor een minder contrasterend en harde kleurstelling en vroeg zij om een sterker onderscheid tussen de blokken om recht te doen aan de structuur van Moerwijk.

In het voorliggende aangepaste voorstel is daarop gereageerd door de plint van de blokken 8 en 9 in tegelverband voor te stellen en twee tinten grijs toe te passen en de hoge blokken met een lichte entree en donker vlakvulling, en de lage blokken juist met een donkere entree en lichte vlakvulling uit te voeren.

Hoewel de commissie de verrijking in de plint en de warmere, minder contrastrijke kleurstelling waardeert, beoordeelt zij het geheel aan aanpassingen als een te subtiele reactie op de eerder gemaakte opmerkingen. De verschillen tussen de blokken zijn te genuanceerd.

Door dezelfde architectuur over alle blokken door te zetten vloeit deze uit over Moerwijk, terwijl de eigenheid van Moerwijk zich in de ensemblewerking van een veel kleinere korrel bevindt. In Moerwijk zijn er overeenkomsten tussen blokken en ensembles, maar daarbinnen zitten grotere verschillen dan die welke nu worden voorgesteld. Er dient beter gekeken te worden naar aanleidingen binnen het plan om in samenhang meer onderscheid te maken. Het symmetrisch profiel over de Loevesteinlaan zou sterker kunnen en de afwijkende opzet van de blokken 8 en 9 geven aanleiding om deze meer eigenheid te geven. Ook onderscheid in steenkleur kan worden ingezet.

Voor wat betreft de opmerkingen ten aanzien van de landschappelijke inpassing en aansluitingen van de buitenruimten op de omliggende openbare ruimte mist de commissie nog informatie. Zou ontbreekt de binnentuin van blok 5-7 en zijn blokken 8 en 9 niet op de plankaart aangegeven. De wijze waarop het parkeren van blok 9 is ingepast roept vragen op. Hoe verhoudt dit parkeren zich tot de drie andere blokken en wat betekent dit voor het binnen gebied. De impressie geeft een ander beeld.

7 Mozartlaan 187-189

Wcie 20220309/202202211

Bouwen: het bouwen van een school ter plaatse van de te slopen school Mozartlaan 187-189.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie betreurt het verdwijnen van het huidige karakteristieke schoolgebouw, maar kan instemmen met het ontwerp van de nieuwbouw.

Een sterk, rustig en eenduidig gebouw, op zichzelf en in deze omgeving en dat overtuigend en kwalitatief hoogwaardig is uitgewerkt naar bouwplan, in materiaalkeuze en detaillering en met een zorgvuldige inpassing van de installaties.

8 Prinsegracht 57 en Lage Nieuwstraat 56

Wcie 20220309/202120620

Bouwen/Cultuurhistorie: het veranderen van de woning met kantoor en horecagelegenheid Prinsegracht 57 en Lage Nieuwstraat 56 tot woningen, kantoor en stallingsgarage.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

Eerder oordeelde de commissie reeds positief over de opzet van het plan, maar had zij nog opmerkingen ten aanzien van de uitwerking.

Zo was de achtergevelcompositie van het pand aan de Lage Nieuwstraat nog niet in balans en zorgde het grote balkon op de eerste verdieping in combinatie met het dek voor een ambigue binnenwereld.

De achtergevel is gewijzigd en het geheel is nu beter in balans en voldoende overtuigend. De materialisering is nu in keramische steenstrips voorgesteld, waarmee het voorstel zich voegt naar de historische context. Het balkon op de eerste verdieping is verkleind en losgekoppeld van het dek waardoor er een eenduidigere binnenwereld ontstaat.

De commissie pleit voor het op enige wijze afschermen en toevoegen van een mogelijkheid voor verticaal groen als scheiding tussen parkeren en binnentuin.

9 Prinsegracht 57 en Lage Nieuwstraat 56

Wcie 20220309/202120620

Monument: het veranderen van de woning met kantoor en horecagelegenheid Prinsegracht 57 en Lage Nieuwstraat 56 tot woningen, kantoor en stallingsgarage.

Akkoord

Eerder oordeelde de commissie reeds positief over de opzet van het plan, maar had zij nog opmerkingen ten aanzien van de uitwerking.

Zo was de achtergevelcompositie van het pand aan de Lage Nieuwstraat nog niet in balans en zorgde het grote balkon op de eerste verdieping in combinatie met het dek voor een ambigue binnenwereld.

De achtergevel is gewijzigd en het geheel is nu beter in balans en voldoende overtuigend. De materialisering is nu in keramische steenstrips voorgesteld, waarmee het voorstel zich voegt naar de historische context. Het balkon op de eerste verdieping is verkleind en losgekoppeld van het dek waardoor er een eenduidigere binnenwereld ontstaat.

De commissie pleit voor het op enige wijze afschermen en toevoegen van een mogelijkheid voor verticaal groen als scheiding tussen parkeren en binnentuin.

10 Reitzstraat 118

Wcie 20220309/202121468

Bouwen: het oprichten van een woongebouw met 5 appartementen ter plaatse van het te slopen bedrijfsgebouw Reitzstraat 118.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Eerder beoordeelde de commissie het voorstel als beginselplan reeds negatief.

Het plan, bestaande uit drie/vier lagen en plaatselijk een dubbel hoge kap, weekt zich los van zijn omgeving. Volume en opzet zijn atypisch in deze wijk die in zijn geheel uit bebouwing van drie lagen - al dan niet met kap - bestaat. De balkons aan de achterzijde steken voorbij de achtergevelrooilijn en komen daarmee te ver het binnenterrein in.

Hoewel er is gezocht naar een architectonische binding is in de tekeningen de context te schematisch weergegeven, waardoor het voorstel niet in zijn context kan worden beoordeeld.

Het plan maakt gebruik van veel architectonische middelen in voor-, zij- en achtergevel. Met name overhoeks gaat dit mis. Een trappenhuis achter een woongevel werkt verstorend en wordt als atypisch beoordeeld.

11 Treilerweg 45

Wcie 20220309/202200431

Bouwen: het bouwen van 8 gestapelde woningen ter plaatse van Treilerweg 45 en het intern en extern verbouwen van een deel van een bestaand bedrijfsgebouw aangrenzend aan bedrijfsruimte Vissershavenweg 58 en 59 tot één woning met dakterras.

Akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie beoordeelt het bouwplan als een fraai vormgegeven tijdloze schakel tussen de bestaande bebouwing links en de nog te ontwikkelen en onbekende toekomstige bebouwing rechts. De materialisering en detaillering is zorgvuldig en kwalitatief hoogwaardig.

De commissie pleit voor een groene invulling van het lage dak en de blinde muur om de woonkwaliteit voor de naar het binnenterrein gerichte woningen te verbeteren.

Marianne Loof

Voorzitter Welstands- en Monumentencommissie